

Anonymizovaná verze

Překlad

C-440/23 – 1

Věc C 440/23

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

14. července 2023

Předkládající soud:

Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (Malta)

Datum předkládacího rozhodnutí:

11. července 2023

Žalobce:

FB

Žalovaní:

European Lotto and Betting Ltd

Deutsche Lotto Und Sportwetten Limited

OBČANSKÝ SOUD, PRVNÍ SENÁT

SOUDNÍ DVŮR, MALTA

[OMISSIS]

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce k [OMISSIS] Soudnímu dvoru Evropské unie v souladu s článkem 267 [SFEU] [OMISSIS] v řízení [OMISSIS]:

[OMISSIS]:

proti

European Lotto and Betting Ltd
[OMISSIS]

&
Deutsche Lotto Und Sportwetten Limited
[OMISSIS]

Účastníci řízení

Účastníky tohoto řízení jsou FB (žalobce) [OMISSIS] a

European Lotto and Betting Ltd [OMISSIS] a Deutsche Lotto Und Sportwetten Ltd [OMISSIS] (žalovaní).

Podklad žádosti

- 1 Strany vedou spor o vymáhání ztracených vkladů. Žalobce uplatňuje ztráty z postoupených práv, které vznikly hraním na online výherních hracích přístrojích a hraním (sekundárních) loterií.
- 2 Podle německého práva ([OMISSIS] [§] 4 odst. 1 a 4 GlüStV) je k provozování hazardních her v Německu vyžadováno povolení. Provozování hazardních her bez německého povolení je zakázáno. Předpis ve znění platném v dotčené době zní:

§ 4 odst. 1: „Veřejné hazardní hry lze provozovat nebo zprostředkovávat pouze se svolením příslušného orgánu příslušné země. Provozování hazardních her bez takového povolení (nelicencované hazardní hry) a účast na platbách v souvislosti s nelicencovanými hazardními hrami je zakázáno.“

Odstavec 4: „Provozování veřejných hazardních her na internetu je zakázáno.“

Odstavec 5: „Odchylně od odstavce 4 může spolková země za účelem lepšího dosažení cílů uvedených v § 1 povolit vlastní distribuci a zprostředkování loterií, jakož i provozování a zprostředkování sportovních sázek na internetu [...]“

- 3 [OMISSIS] § 134 německého občanského zákoníku [BGB] zní:

„Právní jednání, které porušuje zákaz stanovený zákonem, je neplatné, pokud zákon nestanoví jinak.“

- 4 [OMISSIS] § 812 BGB zní:

„Kdo získá něco bez právního důvodu plněním jiného nebo jiným způsobem na jeho úkor, je povinen mu to vydat.“

- 5 Žalovaná nabízí online výherní hrací přístroje a loterijní služby na základě licence vydané Maltským úřadem pro hazardní hry (dále jen „MGA“). Žalovaná zákazníkům nabízí online loterie obdobným způsobem, jakým je nabízejí státní provozovatelé. Zákazník si může vsadit na výsledek čísel tažených při slosování. Žalovaná však neprovozuje vlastní slosování, ale umožňuje zákazníkům vsadit si na výsledek slosování jiných poskytovatelů loterií. Tato služba je v Německu známá jako „[OMISSIS] sekundární loterie [OMISSIS]“. Zkušenosti hráčů jsou tedy podobné.
- 6 Žalobce tvrdí, že žalovaná poskytovala své služby postupiteli [OMISSIS] nezákonně [OMISSIS], protože neměla dodatečnou německou [OMISSIS] licenci. Podle něj porušení německého zákazu provozování hazardní hry bez německého povolení vede k neplatnosti smluv podle [OMISSIS] § 134 BGB. Žalovaná tedy měla veškeré ztracené vklady vrátit podle [OMISSIS] § 812 BGB (bezdůvodné obohacení).
- 7 Žalovaná je toho názoru, že [OMISSIS] nemůže legálně získat německé povolení pro online výherní hrací přístroje a (sekundární) loterie v rozporu s jejím právem na volný pohyb služeb. Soud proto podle jejího názoru nemohl nesplnění správní formality [OMISSIS] povolení [OMISSIS] využít v její neprospěch. [OMISSIS]. Její služba nebyla v Německu [OMISSIS] nezákonná [OMISSIS]. Zákaz provozování online výherních hracích přístrojů a online (sekundárních) loterií bez německého povolení nelze uplatňovat. Žalovaná tvrdí, že postupitel se dopustil zneužití práva a nejednal v dobré víře. Žalovaná se domnívá, že takový [OMISSIS] nárok [ze strany hráče] na náhradu ztrát vůči provozovateli s maltskou licenci nutně představuje zneužití práv a skutečnost, že hráč [OMISSIS] nejedná v dobré víře. Žalobce s tímto bodem nesouhlasí a opírá se o judikaturu všech německých vrchních zemských soudů, které se tímto argumentem [dosud] v žádném z [případů týkajících se] nároků hráčů [OMISSIS] neřídily.
- 8 Na smluvní vztah mezi stranami se vztahuje německé právo. Podle [OMISSIS] § 812 [OMISSIS] BGB [OMISSIS] je možné získat zpět to, co jiná strana bez právního důvodu získala prostřednictvím plnění nebo jakýmkoli jiným způsobem. Podle německého práva je provozování hazardních her bez německého povolení zakázáno. Podle německé judikatury představují ustanovení § 4 odst. 1 a 4 GlüStV zákazy ve smyslu § 134 BGB. Neplatnost jednotlivých smluv o hazardních hrách tedy vede k povinnosti [vrátit] [OMISSIS] ztracené vklady.
- 9 Je však sporné, zda volný pohyb služeb a zákaz zneužití práv uznaný Soudním dvorem [vyklučují] [OMISSIS] nárok spočívající v [OMISSIS] bezdůvodném obohacení ve věci se zmíněnými zvláštnostmi.
- 10 Je třeba rozlišovat mezi online („virtuálními“) výherními hracími přístroji a online (sekundárními) loteriemi. Oblast virtuálních výherních hracích přístrojů a oblast loterií byla v rozhodném období regulována odlišně.

I. Ke ztrátám na online výherních hracích přístrojích

- 11 Pro oblast online výherních hracích přístrojů a všech ostatních online kasinových her (ruleta, blackjack, online poker atd.) bylo německé povolení nutné, avšak nebylo možné jej získat. Soukromí a státní poskytovatelé však mohli získat licence pro tento segment na offline úrovni prakticky libovolně. V Německu jsou výherní hrací přístroje všudypřítomné, a to jak v hernách a restauracích, tak i v mnoha [k]asínech¹. Od roku 2012 jsou povoleny online loterie a sportovní sázky.
- 12 Na konci roku 2019 se spolkové země na exekutivní úrovni dohodly na změně Státní smlouvy o hazardních hrách a na zrušení úplného zákazu všech online kasinových her. Návrh pozměněné Státní smlouvy byl Evropské komisi oznámen v květnu 2020. V [OMISSIS] [§] 4 odst. 4 uvádí:

„[OMISSIS] Licenci pro veřejné hazardní hry na internetu lze udělit pouze pro vlastní distribuci a zprostředkování loterií, provozování, zprostředkování a přeprdej sportovních sázek a sázek na koně, jakož i provozování a vlastní distribuci online kasinových her, her na virtuálních výherních hracích přístrojích a online pokeru. [OMISSIS]“

- 13 Pro vysvětlení se ve sdělení Komisi uvádí:

*„[OMISSIS] Německé spolkové země se dohodly na přiloženém návrhu Státní smlouvy o hazardních hrách z roku 2021 jako navazující právní úpravě pro období od 1. července 2021. Návrh obsahuje další vývoj obsahu regulace hazardních her v Německu, přičemž předchozí cíle Státní smlouvy o hazardních hrách (§ 1) zůstávají zachovány **beze změny a zároveň má být umožněno soukromým poskytovatelům za přísných podmínek nabízet určité další online hazardní hry – dříve v Německu zakázané** – s cílem nabídnout hráčům legální a bezpečnou alternativu ke hrám nabízeným na černém trhu. [...] Státní monopol na loterie (§ 10) [...] bude v podstatě zachován. [OMISSIS]“*

- 14 Dne 8. září 2020 přijaly hlavy států a kancléři senátů usnesení o hazardních hrách v přechodném období do 1. července 2021. Usnesení se týká toho, jak naložit s poskytovateli takové nelicencované hazardní hry, která byla v té době obecně zakázána, ale která se od 1. července 2021 bude licencovat. Usnesení stanoví:

„[OMISSIS] Do 30. června 2021 se vymáhání právních předpisů proti neoprávněným nabídkám hazardních her bude soustředit na ty poskytovatele, u kterých lze předpokládat, že se budou chtít vyhnout i pravděpodobné budoucí regulaci. [...] Spolkové země podniknou kroky proti těmto poskytovatelům nepovolených hazardních her. [OMISSIS]“

¹ <https://www.spielbanken.com/deutschland/>

- 15 Na tomto základě dne 30. září 2020 nejvyšší orgány dozoru nad hazardními hrami spolkových zemí oznámily tzv. společné pokyny týkající se nabídek online výherních hracích přístrojů a online pokeru bez (dodatečného) německého povolení. [OMISSIS] Tyto pokyny stanoví:

„[OMISSIS] Vzhledem k právní situaci, která se má od 1. července 2021 změnit, nabídky virtuálních her na výherních hracích přístrojích a online pokeru, které v současné době ještě nejsou způsobilé pro udělení licence – vlastní distribuce a provozování – obecně patří mezi okolnosti, které nebudou při prosazování regulace hazardních her zohledněny, pokud splňují následující požadavky, které spolkové země uznaly za technicky proveditelné. [OMISSIS]“

- 16 Následoval seznam požadavků. Německé spolkové země proti poskytovatelům online výherních hracích přístrojů z důvodu absence německého povolení následně nezasahovaly.
- 17 Žalovaná tvrdí, že dřívější úplný zákaz online kasinových her nemohl být odůvodněn cíli stanovenými ve Státní smlouvě podle § 1 („[OMISSIS] cíle [OMISSIS]). Odůvodnění není možné, protože spolkové státy, tedy odpovědný regulátor hazardních her, samy nepovažují dřívější úplný zákaz za povinný. Oznámením návrhu pozměněné Státní smlouvy Komisi daly spolkové státy odpovědné za regulaci hazardních her jasně najevo, že cílů Státní smlouvy lze dosáhnout mírnějším zásahem prostřednictvím systému předchozího úředního povolení. Protože cíle Státní smlouvy zůstaly při změně z úplného zákazu na systém povolení totožné, dokazuje nahrazení úplného zákazu, že nemohl být závazný pro realizaci cílů GlüStV ani před tím, než změna právního stavu nabyla dnem 1. 7. 2021 účinnosti.
- 18 Žalovaná dále tvrdí, že úplný zákaz hazardních her v online kasinech nelze ve smyslu požadavků Soudního dvora na odůvodnění považovat za vhodný k dosažení cílů Státní smlouvy. Důvodem je to, že cílem Státní smlouvy není úplný zákaz kasinových her, ale nasměrování „přirozeného hráčského pudu“ obyvatelstva do řádných a kontrolovaných kanálů. Pokud však podle německého práva neexistují žádné „[OMISSIS] řádné a kontrolované [OMISSIS] kanály pro danou poptávku po online kasinových hrách“ (tzv. „přirozený hráčský instinkt“ ve znění § 1 GlüStV), úplný zákaz je k realizaci cílů Státní smlouvy nesporně nevhodný.
- 19 Žalovaná tvrdí, že odůvodnění předchozího úplného zákazu online výherních hracích přístrojů na základě cílů Státní smlouvy je rovněž v rozporu s oznámeními spolkových států odpovědných za regulaci hazardních her ze září 2020 („[OMISSIS] oběžník [OMISSIS]“ a „[OMISSIS] společné pokyny [OMISSIS]“) Těmito prohlášeními spolkové státy rovněž prohlásily, že podle jejich názoru neexistuje žádný závažný požadavek ve veřejném zájmu, který by odůvodnil omezení volného pohybu služeb na základě nedostatku německé licence.

- 20 Žalovaná navíc namítá, že nárok na vrácení ušlých vkladů z titulu bezdůvodného obohacení nemůže být odůvodněným omezením volného pohybu služeb, protože jednání žalobce a postupitele (tedy původního hráče) představuje zneužití práva. Postupitel [OMISSIS] chtěl a obdržel bezchybnou hazardní hru od licencovaného a oficiálně kontrolovaného poskytovatele. Maltský režim hráče před podvodnými schémata chrání. Dodatečná německá licence by hráči žádnou výhodu nepřinesla. Hráčský účet byl zejména umístěn pod svěřenskou správu poskytovatele. Podle maltského práva navíc existuje právo na okamžitou výplatu kreditních zůstatků a Malta má fungující soudní systém.
- 21 Žalobce sdílí názor žalované přinejmenším do té míry, že podle jeho názoru je rozhodnutí Soudního dvora o vznesených otázkách nezbytné k dosažení právní jistoty a právní jasnosti jeho obchodního modelu.
- 22 Žalobce však odkazuje i na judikaturu německých soudů. V mnoha hráčských žalobách prakticky všechny německé soudy považovaly úplné vyloučení z německé licence pro online výherní hrací přístroje za oprávněný zásah do svobody poskytování služeb poskytovatelů, kteří již mají licenci a jsou pod dohledem úřadů v zemi jejich sídla v EU.
- 23 Z pohledu předkládajícího soudu nelze argumentaci žalované bez dalšího odmítnout. Správný výklad unijního práva v případě se současnými zvláštnostmi však není tak zřejmý, aby soud mohl rozhodovat pouze na základě předchozí judikatury Soudního dvora.

II. Pro část nároku týkající se online loterií platí následující:

- 24 V rozhodném období bylo možné licenci k provozování on-line loterie uplatnit pro loterie (§ 4 odst. 5 GlüStV). Žalovaná jako soukromá poskytovatelka však byla z takové licence pro pořádání online loterií vyloučena. Podle německého práva bylo udělení licence k loteriím omezeno na státem kontrolované poskytovatele (§10 odst. 2 a 6 GlüStV).
- 25 Toto vyloučení soukromých poskytovatelů z licence pro loterie je před německými soudy již řadu let předmětem ostrých sporů mezi státními orgány a soukromými soutěžiteli. Zatímco soukromí provozovatelé loterií tvrdí, že státní výhrada na loterie není odůvodněna závažnými požadavky ve smyslu cílů Státní smlouvy, státní provozovatelé upozorňují, že státní monopol na loterie je třeba zachovat z důvodu ochrany hráčů.
- 26 Správní soud v Mnichově však v rozhodnutí z roku 2017 rozhodl, že státní monopol na loterie podle § 10 odst. 2 a 6 GlüStV prokazatelně porušuje svobodu poskytování služeb a není odůvodněn závažnými požadavky obecného dobra².

² <https://www.isa-guide.de/isa-law/articles/170610.html>

- 27 Kromě toho je veřejně dostupný znalecký posudek zpochybňující oprávněnost loterijního monopolu v případě povolení online kasinových her oznámeného spolkovými zeměmi na jaře 2020³. Znalecký posudek si nechaly vypracovat úřady. Posudek vyjadřuje pochybnosti, zda by argument podvodu a manipulace stále ještě dostačoval k ospravedlnění státního monopolu na loterie.
- 28 [OMISSIS]
- 29 Pokud je [OMISSIS] [předkládajícímu soudu] známo, od roku 2017 nechávají v řízeních o zákonnosti sekundárních loterií žalované nebo jiných poskytovatelů všechny německé soudy otázku, zda je státní výhrada (loterijní monopol) oprávněná, otevřenou. Od roku 2017 všechny soudy vycházejí z toho, že žalovaná neprovozuje loterie ve smyslu definice obsažené ve Státní smlouvě, ale sázky na výsledky jiných loterií. Nikdy se nemělo za to, že by tyto sázky byly licencovány a kontrolovány v jiném členském státě. Německé soudy tvrdí, že cíli státní smlouvy by bylo odůvodněno vyloučení sázky na výsledek státních loterií z možnosti získání licence.
- 30 Příklad této argumentace je citován z rozhodnutí [OMISSIS] Vyššího krajského soudu v Koblenzi z roku 2019⁴.

„[OMISSIS] (108) Sekundární loterie provozované prvním žalovaným rovněž nejsou loterií ve smyslu § 3 odst. 3 GlüStV, ale sázkou ve smyslu § 1 věty třetí GlüStV. Na hazardní hru nabízenou žalovaným se tudíž nevztahuje loterijní monopol podle § 10 odst. 6 GlüStV, takže v projednávané věci není třeba řešit otázku protiprávnosti tohoto ustanovení z hlediska práva Unie.

[...] Neexistuje žádný důvod pro předložení věci Soudnímu dvoru Evropské unie podle článku 267 SFEU. Důvodem je, že otázka položená žalobcem není pro rozhodnutí relevantní. V daném případě je rozhodující zákaz týkající se internetu podle § 4 odst. 4 GlüStV. Naproti tomu loterijní monopol stanovený ve Státní smlouvě o hazardních hrách není relevantní. Sekundární loterie nabízená 1. žalovaným není loterijním monopolem stanoveným ve Státní smlouvě o hazardních hrách dotčena. Jak již bylo vysvětleno, sekundární loterie není kvalifikována jako loterie, ale jako sázka. Pro tuto formu hazardní hry, která je organizována na internetu, neexistuje státní monopol. [...] [OMISSIS]“

- 31 V případě, který žalovaná zahájila u Vrchního správního soudu spolkové země Sársko⁵, ponechal soud otázku formulovanou v úvodní větě, zda je státní výhrada na loterie podle unijního práva oprávněná, rovněž otevřenou:

³ https://cdn.businessinsider.de/wp-content/uploads/2020/01/191107_Kurzgutachten-Ruttig.pdf

⁴ <https://landesrecht.rlp.de/bsrp/document/JURE190009319>

„[OMISSIS] Sázení na výsledek loterií – tzv. sekundární loterie – nespadá pod pojem loterie podle § 3 odst. 3 věta první GlüStV [OMISSIS]“.

- 32 V důsledku tak soud pouze zkoumá, zda je vyloučení soukromých provozovatelů z licence k provozování (sekundárních) online loterií podle § 4 odst. 4 GlüStV oprávněné. Vrchní správní soud to potvrzuje následujícími úvahami:

„[OMISSIS] Předmětem zákazu § 4 odst. 4 GlüStV nejsou sekundární loterie jako takové, ale provozování a zprostředkování hazardních her všeho druhu prostřednictvím internetu. Skutečnost, že tento zákaz byl odstavcem 5 tohoto ustanovení za přísných podmínek pro experimentální fázi otevřen, pokud jde o sportovní sázky, nevede – jak přesvědčivě vysvětlil Spolkový správní soud – k nesoudržnosti celého trhu hazardních her, už jen kvůli výhradě experimentování. Je však pravdou, že specifický rizikový potenciál loterií je podle obecných znalostí nutno hodnotit jako nižší než rizikový potenciál např. výherních automatů nebo sázek na koně, pro které je dle právního stavu udělení licence v zásadě možné, přičemž u sázek na koně je nutno dodat, že dle § 27 odst. 2 věty druhé GlüStV lze povolit i provozování a zprostředkování na internetu. Názor stěžovatele založený na tomto základě však ignoruje pozadí nové úpravy § 4 odst. 5 GlüStV. [...] [OMISSIS]“

- 33 Předkládající soud má pochybnosti o tom, zda tento výklad unijního práva a tato soudní praxe mohou představovat odůvodněné omezení volného pohybu služeb. Je těžko pochopitelné, proč by se v případě služby, která je pro spotřebitele totožná, mělo rozlišovat mezi sázkou u státního poskytovatele na výsledek loterie provozované státem a sázkou u soukromého provozovatele regulovaného v jiném členském státě na základě výsledku stejné státní loterie.
- 34 Na Maltě licencovaná sekundární loterie je regulována ve stejném rámci jako sázení, a proto spadá pod podstatně přísnější regulaci než základní loterie v Německu, které jsou podle Státní smlouvy o hazardních hrách považovány za méně nebezpečné hazardní produkty.
- 35 V každém případě je sporné, zda lze toto rozlišení použít k odůvodnění skutečnosti, že pro soukromé (sekundární) loterie není k dispozici žádná německá licence, cíli Státní smlouvy uvedenými v odstavci 1 GlüStV. Pokud je podle unijního práva rozhodující hledisko spotřebitele, jeví se jako obtížné sladit právo na volný pohyb služeb s odlišným zacházením se stejnou službou. To platí o to více, že online kasinové hry, které jsou pravděpodobně návykovější, by již z pohledu spolkových zemí odpovědných za regulaci hazardu za účelem dosažení cílů Státní smlouvy neměly podléhat úplnému zákazu.

⁵ <https://recht.saarland.de/bssl/document/MWRE190001485>

36 [OMISSIS]

37 [OMISSIS]

Předběžné otázky

- 1) *Má být [článek] 56 SFEU vykládán v tom smyslu, že porušení svobody poskytování služeb prostřednictvím obecného zákazu online výherních hracích přístrojů v členském státě spotřebitele (stát určení) vůči provozovatelům online kasin, kteří jsou licencováni a regulováni v jejich stát původu (Malta), nelze ospravedlnit závažnými důvody obecného blaha,*
- *pokud členský stát určení současně na všech místech povoluje podobné hazardní hry prostřednictvím licencovaných výherních hracích přístrojů soukromých provozovatelů v kamenných hernách a restauracích, intenzivnější hraní v kamenných kasinech, jakož i licencované národní loterie provozované státními loterijními společnostmi na více než 20 000 distribučních místech přístupných veřejnosti, a*
 - *přičemž povoluje provozování licencovaných online hazardních her soukromým provozovatelům sportovních sázek a sázek na koně a soukromým zprostředkovatelům online loterií, kteří prodávají produkty státních loterií a jiných licencovaných loterií,*
- zatímco tentýž členský stát – v rozporu s rozsudky [OMISSIS] [Soudního dvora] ve věci Deutsche Parkinson (C-148/15, bod 35), Markus Stoß (C-316/07) a Lindman (C-42/02) – zjevně nepředložil vědecké důkazy, které by prokázaly, že tyto hazardní hry představují specifická nebezpečí která významně přispívají k dosažení cílů sledovaných jejich regulací, zejména k prevenci problémového hráčství, a*
- že s ohledem na tato nebezpečí lze omezení zákazu na online výherní hrací přístroje – na rozdíl od všech herních nabídek, které jsou povoleny pro online výherní hrací přístroje a výherní hrací přístroje v kamenných provozovnách – považovat za vhodné, povinné a přiměřené k dosažení cílů sledovaných regulací.*
- 2) *Má být článek 56 SFEU vykládán tak, že brání uplatnění úplného zákazu hazardních her v online kasinu obsaženého v § 4 odst. 1 a 4 německé mezistátní smlouvy o hazardních hrách („GlüStV“), pokud německá právní úprava hazardních her (Státní smlouva o hazardních hrách, „GlüStV“) podle § 1 nemá za cíl úplný zákaz hazardních her, ale jejím cílem je [OMISSIS] „nasměrování přirozeného hráčského instinktu obyvatelstva do*

řádných a kontrolovaných kanálů a také zabránění rozvoji a šíření nepovolených hazardních her na černých trzích“, a existuje značná poptávka hráčů po online automatech?

3) *Má být článek 56 SFEU vykládán tak, že nelze uplatnit obecný zákaz nabídek online kasin, pokud*

- *vlády ve všech spolkových státech tohoto členského státu se již dohodly, že proti nebezpečím takových nabídek online hazardních her lze účinněji bojovat prostřednictvím systému předchozího oficiálního schválení než úplným zákazem a*
- *vypracovaly a ve formě odpovídající státní smlouvy odsouhlasily budoucí regulatorní rámec, který úplný zákaz nahradí systémem předchozího povolení,*
- *a v očekávání této budoucí regulace se za předpokladu splnění určitých požadavků rozhodli přijímat odpovídající nabídky hazardních her bez německého povolení, dokud nebudou vydávány německé licence,*

ačkoli podle [OMISSIS] Winner Wetten [(C-409/06)] nesmí být platnost unijního práva dočasně pozastavena.

4) *Má být článek 56 SFEU vykládán v tom smyslu, že členský stát (místa určení) nemůže odůvodnit vnitrostátní právní úpravu přesvědčivými důvody obecného blaha, pokud*

- *tato právní úprava spotřebitelům zakazuje v jiném členském státě (původu) uzavírat licencované přeshraniční sázky na loterie licencované v členském státě určení, které jsou tam povoleny a regulovány, a*

- *pokud jsou loterie licencovány v členském státě určení a cílem regulace je chránit hráče a nezletilé*

- *a pokud cílem regulace licencovaných sázek na loterie v členském státě původu je rovněž ochrana hráčů a nezletilých a pokud poskytuje stejnou úroveň ochrany jako regulace loterií ve státě určení?*

5) *Má být článek 56 SFEU vykládán v tom smyslu, že toto pravidlo brání navrácení vkladů ztracených v průběhu účasti v (sekundárních) loteriích na základě tvrzené nezákonnosti transakcí z důvodu chybějící licence v členském státě spotřebitele, pokud*

- *je taková licence pro soukromé (sekundární) loterie v zákoně vyloučena*
 - *a toto vyloučení vnitrostátní soudy odůvodňují tvrzeným rozdílem mezi sázkou na výsledek loterie organizované státem podanou u státního provozovatele a sázkou na výsledek státní loterie podanou u soukromého provozovatele?*
- 6) *Má být článek 56 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání navrácení vkladů ztracených v průběhu účasti v (sekundárních) loteriích na základě tvrzené nezákonnosti transakcí z důvodu chybějící licence v členském státě spotřebitele, pokud*
- *je taková licence pro soukromé (sekundární) loterie v zákoně vyloučena*
 - *a pokud toto vyloučení ve prospěch provozovatelů státní loterie vnitrostátní soudy odůvodňují tvrzeným rozdílem mezi sázkou podanou u státního provozovatele na výsledek loterie organizované státem a sázkou podanou u soukromého provozovatele na výsledek stejné státní loterie?*
- 7) *Mají být článek 56 SFEU a zákaz zneužití práva ([OMISSIS] Niels Kratzer [C-423/15]) vykládány tak, že vylučují nárok na náhradu ztracených vkladů na základě chybějícího německého povolení a bezdůvodného obohacení, pokud je provozovatel licencován a je pod dohledem orgánů v jiném členském státě a hráčovy pohledávky a nároky na výplatu jsou zajištěny právem členského státu, ve kterém je provozovatel usazen?*

[OMISSIS]